Afgørelser – Reg. nr.: 02595.00

Fredningen vedrører: Skødstrup

Domme	
Taksationskommissionen	
Naturklagenævnet	
Overfredningsnævnet	24-03-1969, 05-09-1961
Fredningsnævnet	23-05-1960
Kendelser	
Deklarationer	

OVERFREDNINGSNÆVNET>

REG. NR. 2573 24/3-69

U D S K R I F T

a f

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

==========

År 1969, den 24. marts, afsagde Overfredningsnævnet følgende

t i l l æ g s k e n d e l s e

til Overfredningsnævnets kendelse af 5. september 1961 vedrørende fredning af dele af matr. nr. 4 b og 4 g af Skødstrup by og sogn, Ofn. 1393/60.

Ved Overfredningsnævnets kendelse af 5. september 1961 er bl. a. bestemt følgende:

"A.

Fredningsplanen ophæves på den del af matr. nr. 4 b, der ligger nord for forlængelsen mod øst af nordskellet for matr. nr. 4 g.

B.

På den del af matr. nr. 4 b og 4 g, der i sydlig retning ligger indenfor en afstand af 20 m fra den under A. beskrevne linje, begrænses fredningen til, at eventuelle huse skal opføres i ét plan og med en tagryg på højst 5 m over jordsmonnet."

"C.

På den del af matr. nr. 4 b og 4 g, der ligger syd

for den under B. beskrevne 20 m-zone, men nord for sydskellet for matr. nr. 4 q og dette skels forlængelse mod øst, må der ikke opføres bygninger af nogen art eller anbringes master, boder eller andre indretninger, der kan virke skæmmende. Beplantning må kun ske med lave buske og enkelte træer."

Ved en fejltagelse er i forbindelse med udstykning og bebyggelse af en nu som matr. nr. 4 r udstykket parcel byggelinien i stedet for som anført regnet fra den pågældende parcels nordskel, der ligger 2,5 m forskudt mod syd for den i kendelsen beskrevne linie.

Skødstrup sogneråd har dels anbefalet en dispensation for den allerede stedfundne bebyggelse på ejendommen matr. nr. 4 r, og dels søgt dispensation for en lignende byggelinie for de 2 øst for matr. nr. 4 r beliggende ejendomme, matr. nre. 4 ø og 4 æ, begge smst..

Fredningsnævnet for Randers amtsrådskreds har den 22. februar 1969 afholdt besigtigelse i sagen med repræsentanter for ejeren af matr. nr. 4 r, sognerådet og fredningsplanudvalget. Fredningsnævnet har herefter indstillet, at andragendet om dispensation fra den ved fredningskendelsen fastlagte byggelinie på matr. nr. 4 r, Skødstrup by og sogn, imødekommes, idet den udsigt, som tilsigtedes sikret ved fredningen, ikke i nogen mærkbar grad er forringet ved den skete overskridelse af byggelinien på 2,5 m. Bygningen er en lav énplansbygning med fladt tag og beliggende lavt på et skrånende terræn.

Nævnet har endvidere anbefalet, at byggelinien på de øst for matr. nr. 4 r udstykkede 2 ejendomme matr. nr. 4 ø og 4 æ, begge tilhørende Skødstrup kommune, på samme måde rykkes 2,5 m

mod syd på vilkår, at bebyggelsens højde over terræn ikke bliver over 4,5 m.

Da Overfredningsnævnet kan tiltræde det anførte

b e s t e m m e s :

Overfredningsnævnets kendelse af 5. september 1961 skal - på de indstillede vilkår - ikke være til hinder for de omhandlede 3 bebyggelser.

Udskriftens rigtighed
bekræftes

Garde

J. Garde.

ib.

OVERFREDNINGSNÆVNET>

REG. NR. 2595

5/9-1961

U D S K R I F T
af
OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

År 1961, den 5. september, afsagde overfredningsnævnet på grundlag af mundtlig og skriftlig votering følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 1393/60 vedrørende fredning af dele af matr. nr. 4b og 4q af Skødstrup by og sogn.

I den af fredningsnævnet for Randers amt den 23. maj 1960 afsagte kendelse hedder det:

"Under den den 25.11.1957 tinglyste fredningsplan for Aarhusegnens nordlige del er - i det i naturfredningslovens § 35 angivne omfang - inddraget bl. a. matr. nr. 4b Skødstrup by og sogn, tilhørende gårdejer Anders Rasmus Nielsen, Skødstrup, og matr. nr. 4q smst., tilhørende Skødstrup kommune.

Begge ejendomme er ubebyggede og ifølge tingbogen gældfri.

I maj 1958 meddelte gårdejer Nielsen Aarhusegnens fredningsplanudvalg, at han ønskede dispensation fra planen med henblik på udstykning og bebyggelse af matr. nr. 4b.

Som resultat af den derpå følgende behandling af sagen, hvorunder også matr. nr. 4q inddroges, meddelte overfredningsnævnet den 27.2.1960 - efter indstilling fra nævnte udvalg - naturfredningsnævnet for Rander amt, at det ønskede forholdene ordnet ved en fredningskendelse.

Den 5.5.1960 afholdt nævnet i Skødstrup og Løgten med de interesserede et møde, hvorunder det bl. a. oplystes, at kommunen på matr. nr. 4q agtede at opføre en administrationsbygning, og at gårdejer Nielsen i tilfælde af en positiv fredningskendelse ønskede en højere erstatning end indstillet af nævnte udvalg, medens kommunen ikke har krævet erstatning.

Af hensyn til bevarelsen af de i fredningsplansbeskrivelsen

detaljeret angivne, meget vide udsigter ned over ejendommene fra den øst for dem højt beliggende Aarhus-Grenå-landevej er der i nævnet enighed om, at fredningsplanen - i overensstemmelse med kommunens anmodning og nævnte udvalgs samt Danmarks naturfredningsforenings indstillling - bør opretholdes, henholdsvis ophæves i følgende udstrækning:

A.

Fredningsplanen ophæves på den del af matr. nr. 4b, der ligger nord for forlængelsen mod øst af nordskellet for matr. nr. 4q.

B.

På den del af matr. nr. 4b og 4q, der i sydlig retning ligger indenfor en afstand af 20 m fra den under A. beskrevne linje, begrænses fredningen til, at eventuelle huse skal opføres i eet plan og med en tagryg på højst 5 m over jordsmonnet.

C.

På den del af matr. nr. 4b og 4q, der ligger syd for den under B. beskrevne 20 m-zone, men nord for sydskellet for matr. nr. 4q og dette skels forlængelse mod øst, opretholdes fredningsplanen i det i naturfredningslovens § 35 angivne omfang med den begrænsning, at der må foretages beplantning med lave buske og enkelte træer.

D.

På den del af matr. nr. 4b, der ligger syd for den under C. beskrevne beplantnings-zone, opretholdes fredningsplanen uden begrænsninger i det i naturfredningslovens § 35 angivne omfang.

Der er i nævnet endvidere enighed om, at der til gengæld for de nævnte fredninger af matr. nr. 4b, der er på ca. 38.800 kvadratalen, tilkommer gårdejer Nielsen en erstatning, hvis størrelse skønsmæssigt - beregnet ud fra dagsprisen på landbrugsjord, som der på egnen sælges i nærheden af vej - fastsættes til 30.000 kr., og at dette beløb, da nævnte landevej i overordentligt stort omfang befærdes af trafikanter fra hele landet, bør udredes af nedennævnte med følgende anparter:

Statskassen	60%
Randers amtsfond	15%
Skødstrup kommune	5%
Aarhus kommune	14%

og dennes forstadskommuner under ét 6%
men indbyrdes fordelt efter folke-
tal(pr. 1.4.1959):

Aaby	10.506
Brabrand-Sdr. Aarslev	5.739
Hasle-Skejby-Lisbjerg	4.446
Holme-Tranbjerg	9.998
Vejlby-Risskov	10.911
Viby	14.154

Kendelsen vil være at tinglyse som hæftelse på de nævnte 2 matr.nr.e med påtaleret for fredningsnævnet for Randers amt."

Konklusionen er sålydende:

"Matr. nr. 4b og 4q Skødstrup by og sogn fredes som foran under B., C. og D. beskrevet, medens fredningsplanen, for så vidt angår matr. nr. 4b, ophæves som under A. angivet.

Til gårdejer Anders Rasmus Nielsen, Skødstrup, udbetales 30.000 kr. af de foran nævnte kasser og kommuner i det foran angivne forhold."

Kendelsen er forelagt overfredningsnævnet i henhold til naturfredningslovens § 19, stk. 3, hvorhos den er indanket af gårdejer Anders Rasmus Nielsen og af Århus kommune.

Overfredningsnævnet har den 8. oktober 1960 besigtiget de pågældende arealer og forhandlet med de ankende og andre i sagen interesserede.

Under forhandlingerne med gårdejer Anders Rasmus Nielsen indgik denne på at fjerne træerne langs landevejen, og der opnåedes enighed om, at erstatningen fastsættes til 40.000 kr.

Overfredningsnævnet kan i alt væsentligt tiltræde fredningsservituttens indhold, men mener, at den- for så vidt angår punkt C og D - for klarheds skyld bør formuleres således:

C.

"På den del af matr. nr. 4b og 4q, der ligger syd for den under B. beskrevne 20 m-zone, men nord for sydskellet for matr. nr. 4q og dette skels forlængelse mod øst, må der ikke opføres bygninger af nogen art eller anbringes master, boder eller andre indretninger, der kan virke skæmmende. Beplantning må kun ske med lave buske og enkelte træer.

D.

På den del af matr. nr. 4b, der ligger syd for den under C.

beskrevne beplantnings-zone må der ikke opføres bygninger af nogen art eller anbringes master, boder eller andre indretninger, der kan virke skæmmende, eller foretages beplantninger, der kan ødelægge eller hæmme udsigten.

På arealets sydligste del kan dog efter indhentet samtykke fra fredningsnævnet opføres toiletbygninger eller lignende indretninger."

Medens forstadskommunerne har tiltrådt den foretagne erstatningsfordeling, har Århus kommune protesteret herimod, og principalt nedlagt påstand om ikke at deltage i erstatningens udredelse, subsidiært at kommunens andel nedsættes. Til støtte for kravet om fritagelse for andel i erstatningsudredningen eller dog nedsættelse heraf, har kommunen henvist til, at den har investeret meget store beløb i fredninger, især i opholdsarealerne syd for Århus, samt at en trafiktælling ved Egå i 1959 havde vist, at mindst halvdelen af de vogne, der en søndag færdedes på vejene, havde andre nummerplader end X-nummerplader. Hvad særlig angår erstatningens fordeling mellem Århus kommune og forstadskommunerne har man henvist til, at det er uberettiget, som i kendelsen gjort, at bygge på den fordeling af indbyggere, der for tiden er i Århus og forstæderne, idet forstæderne i fremtiden vil vokse mere end Århus. Medens fordelingen i sommeren 1960 var ca. 66% i Århus og ca. 34% i forstæderne, vil befolkningsfordelingen omkring 1970 formentlig være 50% i Århus og resten i forstæderne.

Overfredningsnævnet finder ikke, at der i denne konkrete sag er tilstrækkelig anledning til at fravige den ved fredningsnævnet fastsatte fordelingsnorm for afholdelse af fredningserstatningen.

Fredningsnævnets kendelse, herunder den foretagne erstatningsfordeling, vil følgelig være at stadfæste med de af det foranstående følgende ændringer.

Et kort nr. Ra 119 visende grænserne for det fredede område er vedhæftet nærværende kendelse.

T h i b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for Randers amt den 23. maj 1960 afsagte kendelse vedrørende fredning af dele af matr. nr. 4b og 4q af Skødstrup by og sogn stadfæstes med de af den foranstående følgende ændringer.

I erstatning udbetales der gårdejer Anders Rasmus Nielsen, Skødstrup pr. Skødstrup, 40.000 kr. + renter 5% p.a. fra den 23. maj 1960 at regne, til betaling sker.

Erstatningen udredes af nedennævnte med følgende anparter:

Statskassen		60%
Randers amtsfond		15%
Skødstrup kommune		5%
Aarhus kommune		14%
og dennes forstadkommuner under ét men indbyrdes fordelt efter folketal(pr. 1.4.1959):		6%
Aaby	10.506	
Brabrand-Sdr. Aarslev	5.739	
Hasle-Skejby-Lisbjerg	4.446	
Holme-Tranbjerg	9.998	
Vejby-Risskov	10.911	
Viby	14.154.	

Udskriftens rigtighed bekræftes.

P. Bigandt

P.Bigandt

FREDNINGSNÆVNET>

REG. NR. 2595 23/5-60

AFSKRIFT.

Matr. nr. 4b og 4q
Skødstrup by og sogn.

Anmelder:
Fredningsnævnet for Randers
amt v/dommer Fog, Mariager.

Stempelfri.

År 1960, mandag den 23. maj kl. 10 blev der af fredningsnævnet for Randers amt på dommerkontoret i Mariager i

f.s. 19/1960: Sag angående dispensation fra fredningsplan vedrørende matr. nr. 4b og 4q Skødstrup by og sogn og eventuel fredning af en del heraf

afsagt nedlydende

k e n d e l s e :

Under den den 25.11.1957 tinglyste fredningsplan for Århusegnens nordlige del er - i det i naturfredningslovens § 35 angivne omfang - inddraget bl.a. matr. nr. 4b Skødstrup by og sogn, tilhørende gårdejer Anders Rasmus Nielsen, Skødstrup, og matr. nr. 4q smst., tilhørende Skødstrup kommune.

Begge ejendomme er ubebyggede og ifølge tingbogen gældfri.

I maj 1958 meddelte gårdejer Nielsen Århusegnens fredningsplansudvalg, at han ønskede dispensation fra planen med henblik på udstykning og bebyggelse af matr. nr. 4b.

Som resultat af den derpå følgende behandling af sagen, hvorunder også matr. nr. 4q inddroges, meddelte Overfredningsnævnet den 27.7.1960 - efter indstilling fra nævnets udvalg - Naturfredningsnævnet for Randers amt, at det ønskede forholdene ordnet ved en fredningskendelse.

Den 5.5.1960 afholdt nævnet i Skødstrup og Løgten med de interesserede et møde, hvorunder det bl.a. oplystes, at kommunen på matr. nr. 4q agtede at opføre en administrationsbygning, og at gårdejer Nielsen i tilfælde af en positiv

CITERET I OFN V. AF 5/9 1961

KORT>

TIL ÅRHUS

TIL GRENÅ

4c

4i

4b

4g

4n

4o

4m

4f

7m VEJ

BYGGELINIE

20 M.

NORD

JERNBANE

GRÆNSE FOR FREDET AREAL

REG. NR. 2595

1:1000

10 0 10 20 30 40 50 100 150 200 m.

Naturfredningskonsulentens kontor København d. 19-6-61
By: SKJØDSTRUP Sogn: —"—
Plan nr. RA. 119

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 02595.00

Dispensationer i perioden: 21-05-2006

Fredningsnævnet for Århus Amt REG. NR. 2595.00

Retten i Århus
Tinghuset, Vester Alle 10
8000 Århus C

Jeppe Thranholm
Violskrænten 2
8541 Skødstrup

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
22 MAJ 2006

Tlf. 86 12 20 77
Fax 86 19 71 91
E-mail:
post@aarhus.byret.dk
Direkte: 86125911 – 4001
CVR 11 98 62 93
Den 21. maj 2006.

SCANNET

Vedrørende j.nr. 11.01.2005-140 – ansøgning om tilladelse til opførelse af garage på ejendommen matr. nr. 4 a, Skødstrup By, Skødstrup, beliggende Violskrænten 2, 8541 Skødstrup.

De har ansøgte om Fredningsnævnet om tilladelse til opførelse af en garage på ovennævnte ejendom. Garagen ønskes opført i sort træ og med sort tagpaptræ i en størrelse på 26 m^2.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 5. september 1961 om fredning af matr. nr. 4 b og 4q Skødstrup By og Sogn.

Fredningsnævnet foretog besigtigelse mandag den 10. april 2006. I forbindelse med besigtigelsen oplyste De, at den plads, hvorpå garagen ønskes opført, i dag er flisebelagt, og at De ønsker en lukket bygning i sort træ og med sort tagpaptag. Dette skyldes, at De tidligere har fået stjålet Deres båd fra pladsen og nu ønsker at kunne låse den inde. De mener, at garagen vil passe godt ind i i området og ikke være særligt synlig fra Århus-Grenå landevejen. De bemærkede, at Deres båd under alle omstændigheder vil blive placeret på pladsen og dermed påvirke udsigten mod Kalø Vig.

Århus Amt, Natur & Miljø, anførte, at fredningens formål er bevarelse af de meget vide udsigter ned over ejendommene fra den højt beliggende Århus-Grenå landevej. Der er tale om et meget smalt område, der er fredet, og det har været hensigten ikke at lade hverken bebyggelse eller beplantninger ødelægge eller hæmme udsigten. Det er derfor amtets vurdering, at der ikke bør meddeles dispensation fra fredningen til det ansøgte.

Fredningsnævnets afgørelse og begrundelse:

To medlemmer af Fredingsnævnet finder, at den pågældende garage alene i meget begrænset omfang vil påvirke udsigten fra vejen og de højere beliggende områder, og finder, også henset til den selvsåede beplantning i det fredede område, at garagen ikke vil være i afgørende strid med fredningens formål, hvorfor der bør meddeles dispensation fra fredningen til det ansøgte.

Et medlem af Fredningsnævnet, Eva Tørnæs, finder, at fredningskendelsens bestemmelser er til hinder for, at der meddeles tilladelse til det ansøgte, idet dette vil påvirke udsigten ud over kystlandskabet.

SNS-121-00370
3

Der træffes afgørelse efter stemmeflertallet, og der meddeles således i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, tilladelse til det ansøgte.

Klagevejledning, jf. naturbeskyttelseslovens § 86 og § 87:

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.
En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derefter vil fremsende sagen til Naturklagenævnet.
Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at klageren indbetaler et gebyr på 500,- kr. til Naturklagenævnet.
Naturklagenævnet vil sende klageren en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet.
Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet uden at klage er modtaget.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Klageberettigede er:

Adressaten for afgørelsen,
ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Med venlig hilsen

Per Holkmann Olsen

Kopi er tilsendt:
Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (journalnr. 8-70-51-8-751-15-05)
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Det Centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Louisevej 100, 8220 Brabrand
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/Søren Højager, Mejløvænget 4, 8381 Tilst
Det amtsrådsvalgte medlem af nævnet, Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå
Det kommunevalgte medlem af nævnet, Eva Tørnæs, Kalmargade 26, 1. sal, 8200 Århus N
Århus Kommune, Bygningsinspektoratet, Kalkværksvej 10, Postboks 539, 8100 Århus C

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 16. august 2017

FN-MJØ-21-2017. Sti med vejbelysning og tunnel

Fredningsnævnet har den 24. februar 2017 fra Aarhus Kommune modtaget en udtalelse med en ansøgning om tilladelse til at etablere en sti med vejbelysning på matr.nr. 4b Skødstrup By, Skødstrup, beliggende Grenåvej 700a, 8541 Skødstrup. Ansøgningen er indgivet af Aarhus Kommune, der planlægger at ekspropriere det nødvendige areal til stiforløbet.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 5. september 1961 om fredning af matr.nr. 4b og 4q Skødstrup By, Skødstrup, der er en tilstandsfredning, som har til formål at bevare den meget vide udsigt ned over ejendommene fra den højt beliggende Aarhus-Grenå-Landevej. Der må ikke opføres bygninger af nogen art, anbringes master, boder eller andre indretninger, der kan virke skæmmende, eller foretages beplantninger, der kan ødelægge eller hæmme udsigten. På arealets sydligste del kan der dog med fredningsnævnets samtykke opføres toiletbygninger eller lignende indretninger.

I fredningsnævnets udtalelse af 4. april 2016 (FN-MJØ-18-2016) blev anført følgende:

> ”Fredningsnævnet har den 1. februar 2016 fra Aarhus Kommune modtaget en udtalelse med en kommunal ansøgning om at etablere en sti med vejbelysning på matr.nr. 4b Skødstrup By, Skødstrup. Ejendommen er privatejet.
>
> Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 5. september 1961 om fredning af matr.nr. 4b og 4q Skødstrup By, Skødstrup, der er en tilstandsfredning, som har til formål at bevare den meget vide udsigt ned over ejendommene fra den højt beliggende Aarhus-Grenå-Landevej. Der må ikke opføres bygninger af nogen art, anbringes master, boder eller andre indretninger, der kan virke skæmmende, eller foretages beplantninger, der kan ødelægge eller hæmme udsigten.
>
> Aarhus Kommune har oplyst, at projektet omfatter anlæg af en stiforbindelse under Grenåbanen og frem til krydsningshellen på Grenåvej ud for Rosenbakken. Stitunnelen anlægges som en beton-stitunnel med belysning og et indvendigt mål på 4 m, heraf ca. 3,5 m til befæstet asfaltsti. Stien mellem tunnelen og Grenåvej etableres med et stiudlæg på 5 m og belagt med asfalt i en bredde på 3 m. Stien suppleres med stibelysning (type tridium), som er lysmaster med en højde på 4 m. Der skal anvendes 6 stk. lysmaster. Lysmasterne anvendes af hensyn til sikkerhed og trafikanternes tryghed. Der kan alternativ anvendes pullertbelysning. Der skal i givet fald anvendes 9 pullerter med en højde på 0,9 m. Projektet vurderes ikke at medføre væsentlige terrænmæssige ændringer, som kan hindre eller forstyrre udsigten fra Grenåvej mod øst.
>
> Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 1. marts 2016. I besigtigelsen deltog fredningsnævnet, ansøgeren Aarhus Kommune ved Helge Haubo, Marianne Popp og Lea Jespersen, grundejer Kirsten Munch Larsen med Jes Thomas Munch Pedersen og Danmarks Naturfredningsforening ved Søren Højager. Projektet blev gennemgået, og det blev oplyst, at der ikke mellem ejerne og kommunen har kunnet opnås enighed om en pris for kommunens køb af ejendommen. Ejeren ønsker ikke projektet gennemført på ejendommen, men derimod enten kommunens køb af ejendommen eller en ophævelse af fredningen. Kommunen anførte, at projektet derfor kun kan gennemføres ved ekspropriation, men at en sådan ikke ønskes iværksat, hvis ikke fredningsnævnet vil godkende projektet. Danmarks Naturfredningsforening anførte ikke at have bemærkninger til projektet. Fredningsnævnet tilkendegav, at der ikke kan meddeles dispensation til projektet, når grundejeren ikke ønsker det gennemført, men at fredningsnævnet vil overveje, hvordan der kan gives en tilbagemelding på ansøgningen.

Fredningsnævnet kan i den anledning udtale ikke at have bemærkninger til et projekt med anlæg af sti og tunnel og belysning i form af pullerter, da et sådant projekt ikke vil have betydning for den udsigt, der skal beskyttes ved fredningen."

Aarhus Kommune har anført, at projektet består i en stiunderføring under Grenåbanen samt en fortsættelse af linjeføringen langs Violskrænten i den nordlige ende af matr.nr. 4b Skødstrup By, Skødstrup. Projektet vurderes ikke at medføre væsentlige terrænmæssige ændringer, som kan hindre eller forstyrre udsigten fra Grenåvej mod øst. Det er anført, at der efter fredningsnævnets udtalelse har været forhandlet med ejerne af ejendommen om en frivillig overdragelse af stiarealet til kommunen. Det har ikke været muligt at opnå en sådan aftale, men drøftelserne med ejerne har resulteret i en ændring af projektet, så stien og tunnelen flyttes til en placering i den nordlige ende af matriklen langs Violskrænten. Der har den 8. februar 2017 været afholdt åstedsforretning med henblik på ekspropriation til etablering af stien. Det er en betingelse for ekspropriationens lovlighed, at ekspropriationen sker med respekt af anden lovgivning, herunder de rådighedsindskrænkninger af offentligretlig karakter, som måtte påhvile ejendommen. Det er derfor en forudsætning for, at kommunen lovligt kan ekspropriere det nødvendige areal til stien, at der meddeles dispensation. Kommunen har derfor anbefalet, at der meddeles dispensation eller meddeles et bindende forhåndstilsagn om, at der vil blive meddelte dispensation, når kommunen har erhvervet arealet.

Projektet er bl.a. visualiseret på følgende vis:

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 24. maj 2017. I besigtigelsen deltog endvidere ejerne ved Jes Thomas Munch Petersen og Henrik Munch Littau og Aarhus Kommune ved Helge Haubo og Steen Frøbert. Projektet blev gennemgået, og der skete herved besigtigelse af arealet for den på-

tænkte tunnel fra Grenåvej, besigtigelse af den påtænkte stiføring og besigtigelse af udsigtsforholdene i den sydlige del af arealet.

Helge Haubo og Steen Frøbert oplyste ved besigtigelsen, at tunnelens indvirkningen på ejendommen fra banelegemet er øget fra 27 meter til 32 meter. Terrænforholdene er sådan, at der ikke kan blive tale om en tunnel, som cyklister og kørestolsbrugere kan benytte, da den vil blive for stejl. Det vil dog være muligt på en rampe at trække en cykel og køre med en barnevogn. Det er vigtigt, at tunnelen placeres det pågældende sted, og at kommunen ikke henvises til passagen 400 meter mod syd, da tunnelen skal ligge over for skolen, og skolebørnene ikke skal køre langs Grenåvej og krydse den andetsteds end ved skolen. Kommunens rådgivere har sagt, at det ikke kan lade sig gøre at placere stien længere mod skel mod nord. Der vil blive sendt en redegørelse herom til fredningsnævnet.

Thomas Munch Petersen og Henrik Munch Littau gentog de under en tidligere besigtigelse anførte bemærkninger om, at der reelt er tale om en situation, hvor Aarhus Kommune vil ekspropriere en del af deres ejendom uden at betale den reelle værdi for jorden. Det bør fredningsnævnet ikke medvirke til. Kommunen bør derfor arbejde for en ophævelse af fredningen, og der vil i så fald kunne opnås en frivillig aftale om overdragelse af jorden til markedsværdien. Fredningen giver heller ikke længere mening, da det er det eneste af jordstykkerne i området, der blev fredet, mens det som ellers planlagt ikke skete for det øvrige område, som derfor er bebygget. Konstruktionen med en tunnel er en bygning, og der er forbud mod bygninger i fredningen. Der er i fredningen gjort op med, hvad der kan opføres, og det kan kun ske på ejendommens sydlige del. De har som tidligere skrevet til fredningsnævnet haft en sprogekspert til at se på fredningens formulering og har fået bekræftet dette. Projektet er derfor i strid med fredningen. Det er ikke udsigten udover vandet, der skal beskyttes med fredningen, men udsigten over vidderne, og den vil en tunnel være med til at ødelægge. Fredningsnævnet har også tidligere – vist nok i 1981 – afvist at give tilladelse til at opføre en bunker på arealet. Hvis der skal etableres en sti og en tunnel, bør det ske på ejendommens sydligste del mod skel, der er lavere beliggende, og hvor der ikke er samme udsigt som ved den planlagte besigtigelse. Hvis projektet skal etableres ud for skolen, bør det ske mod det nordlige skel med tilkobling med Violskrænten. Forslaget blev illustreret ved indtegning på et kort. Det kan sagtens lade sig gøre og vil alene medføre et begrænset indgreb i den yderste del af ejendommen. Det vil ikke være særligt indgribende overfor dem. Det har de foreslået kommunen, men kommunen har blot afvist den løsning.

Fredningsnævnet modtog den 15. juni 2017 via Aarhus Kommune et notat af 15. juni 2017 fra Cowi om placering af en ny stiforbindelse under Grenåbanen i Skødstrup. I notatet behandles den placering, som Aarhus Kommune ønsker gennemført, og en alternativ placering længere mod nord med etablering af fortov langs Violskrænten med fokus på trafiksikkerhed, jernbanesikkerhed, arealinddragelse og synlighed. De to placeringer er illustreret på følgende måde:

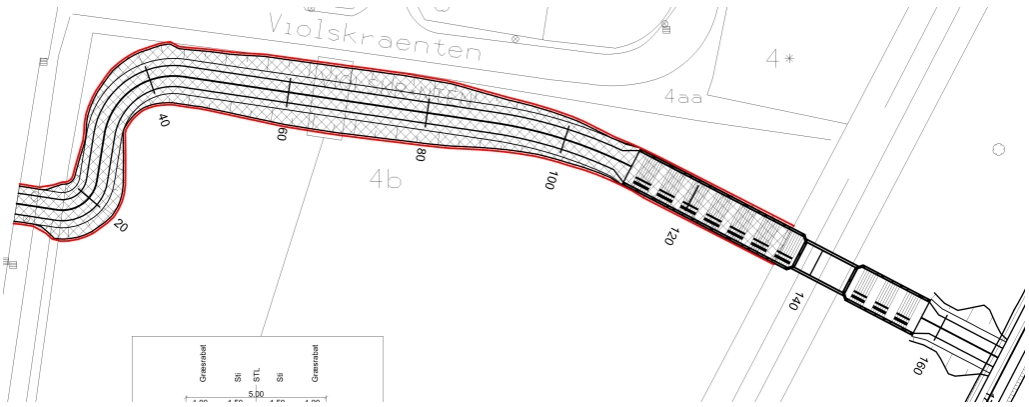

Det konkluderes, at den af Aarhus Kommune ønskede løsning er den bedste i relation til trafik- og jernbanesikkerhed, mens løsningerne er sidestillet, hvad angår synlighed. Det er ikke muligt at vurdere den bedste løsning i forhold til arealinddragelse, da det kræver en værdisætning af de enkelte matrikler, idet det dog fremgår af notatet, at den løsning, ejerne har peget på, medfører en samlet mindre arealinddragelse end den løsning, kommunen ønsker gennemført.

Fredningsnævnet modtog den 30. juni 2017 følgende bemærkninger fra Thomas Munch Petersen på vegne af ejerne:

> "Ejerne vil gerne starte med at henvise til deres tidligere fremførte standpunkter, som er at man ikke mener at Århus Kommunes projekt med en massiv, bred og dominerende stitunnel med en minimum 5 meter betonfacade over jordniveau er mulig pga. fredningens formål, som ultimativt er at friholde grunden for bygninger af en hver art og dette uden lempelser i ordlyden. Dette særligt når man tager placeringen i den nordlige ende i betragtning, hvor netop udsigten fra Grenåvejen og **ned over ejendommene** er ultimativ flottest.
>
> Ejerne vil gerne anfægte Århus Kommunes begrundelser i forbindelse med deres argumenter for løsning 1, frem for løsning 2, som af fredningsnævnet ønskes belyst.
>
> Hvad angår trafiksikkerhed og tilgængelighed, så vil løsning 2 via fortov blive ført frem til eksisterende fortov og cykelsti, hvilket vil sidestille løsning 2 med det eksisterende sti og fortovs miljø i området. Ejerne mener i øvrigt ikke at stigningen vil blive væsentlig anderledes i løsning 2. Fortovsløsning vil i øvrigt begrænse muligheden for at komme galt af sted, specielt for de cykellister som bevæger sig øst på (ned af bakke). Tænkt eksempel: Skolebørn kommer fra skolen, de skal gå over fodgængerzonen, for så at sætte sig på cyklen, af cykelstien, som går stejlt ned af bakke og som pludseligt bliver til en stejl trappe, dette mener vi kan føre til nogle farlige situationer. Desuden vil de fleste cykellister som kommer øst fra og kører vest på ikke kunne træde cykelen i gang op af bakke, når de skal starte cykelen op efter de er kommet op af trapperne.
>
> Hvad angår jernbanesikkerhed, så fremfører Århus Kommune at der er tale om en præfabrikeret stitunnel i beton. Ejerne mener at der findes andre måder at konstruerer en stitunnelen på, så den stadig går vinkelret under jernbanen (krav fra Banedanmark), se bilag 1, ejernes ændring markeret med gul, tegning c, men hvor den på den vestlige side banen knækker i en vinkel på ca. 45 grader i den åbne del/trappedelen af stitunnelen. Hvilket vil muliggøre at stitunnelen lægges tæt på skellet mod nord (Matrikel 4æ).
>
> Hvad angår den midlertidige arealinddragelsen i løsning 2, så er det også ejerne af matrikel 4b, som er ejer af matrikel 4aa (4aa er udlagt til vej). Ved løsning 1, vil der være et væsentligt og uhensigtsmæssigt stort tab af ejendom for ejerne af matrikel 4b (proportionalitetsprincippet), som vil ligge nytteløst

hen efterfølgende og det samme gør sig gældende langs stiføringens nordlige side, helt op til Grenåvejen.

Desuden er det vær at bemærke at den del af matrikel 4æ, som bliver berørt, kun bliver berørt midlertidigt og ikke permanent. Desuden er den del af matrikel 4æ, som bliver berørt midlertidigt af løsning 2 nogen lunde svarende til det areal som Århus Kommune omkring årtusindskiftet solgte til ejerne af matrikel 4æ og som var matrikuleret for sig selv som vej. Dvs. at Århus Kommune selvforskyldt og på det tidspunkt velvidende om at man ikke var i besiddelse af en godkendt overgang mellem øst og vest, sælger sin egen mulighed for en overgang, som kun i meget lille grad ville berører grundejerne på begge sider.

Hvad angår synlighed, så synes ejerne at løsning 2 er mindre synlig end løsning 1, da den kommer tættere på skel og dermed samles tættere på andet bebyggelse.

Vi mener at Århus Kommunes udarbejdelse af et løsning 2 forslaget ikke er objektivt udført og anbefaler at et løsning 2 forslag udarbejdes af et uvildigt firma, efter instruks fra ejerne, men som betales af Århus Kommune.

Ejerne må igen på det kraftigste anbefale at fredningsnævnet ikke giver dispensation til projektet omkring stitunnelen. Udover de allerede fremførte argumenter, kan ejerne supplere med yderligere informationer:

Det af Århus Kommunes ansøgte projekt er ikke i tråd med Lokalplan 98 og strider efter ejernes vurdering imod lokalplan 98, både hvad angår formålet med lokalplan 98 (Fodgængerbro til idrætsanlæg), og hvad angår (ingen bygninger) på matrikel 4b samt en eventuel placering af overgang over banen og der må kun dispenseres på den sydligste del af matrikel 4b. Bemærk at den oprindelse beskrivelse kun omfatter fodgænger. Det er derfor ejernes vurdering at der skal tilvejebringes en ny lokalplan før at projektet kan gennemføres lovligt. Ejerne mener på den baggrund at dispensationsspørgsmålet bør udskydes til der er en lokalplan der tillader disse væsentlige afvigelser fra lokalplan 98.

Hvis fredningsnævnet i mod ejernes forventning skulle give Århus Kommune en dispensation enten til løsning 1 eller til løsning 2, eller måske en helt 3 løsning så vil ejerne opfatte det som at fredningsnævnet gør Århus Kommune en tjeneste frem for at håndhæve formålet / ordlyden i fredningen. Fredningsnævnet skal vide at der er store økonomiske interesser på spil og at Århus Kommunes fremgangsmåde har stor indflydelse på ejernes kompensation for afståelsen. Århus Kommune sidder med nøglen til en ophævelse af fredningen, men har en økonomisk interesse i ikke at gå denne vej, for gennemførelsen af deres projekt. Ejerne vil derudover også opfatte en dispensation til Århus Kommune som om at fredningen ikke længere har nogen berettigelse eller betydning, men blot er der så længe Århus Kommune synes den skal være der. Ejerne har til dato overholdt alle forpligtigelser omkring fredningen og har betalt fuld ejendomsskat siden 1961. Ejerne har derudover igennem alle årene sat en ære i at området så ryddeligt og præsentabelt ud med korn og græs, da der jo ikke må opføres bygninger af nogen art.

Da Århus Kommunes projekt er så indgribende i fredningens formål og lokalplanens formål bør den rigtige vej være ikke at kompensere herfor.

Den rigtige løsning for området, omgivelserne og ejerne vil være at Århus Kommune laver en ny lokalplan for området, som beskriver de faktuelle forhold omkring boligområdet øst for banen og de ændrede forhold omkring overgangen hen over banen. I forbindelse med udarbejdelsen af en ny lokalplan, kan Århus Kommune opfordre Århus Kommunalbestyrelse til at tage initiativ til en generel ophævelse af fredningen på matrikel 4b. Da udsigten ned over de vide vidder er ødelagt efter lokalplan 908 er opført!"

Fredningsnævnets bemærkninger

Fredningen af matr.nr. 4b Skødstrup By, Skødstrup betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Dispensationen ønskes meddelt til brug for en planlagt ekspropriation, hvorom der har været afholdt åstedsforretning. Det er fredningsnævnets opfattelse, at der i en sådan situation kan meddeles dispensation, selvom ejendommens ejer ikke er indstillet på dispensation, på betingelse af at ekspropriationen gennemføres.

Fredningsnævnet er ikke enig med ejendommens ejer i, at der er tale om projekt, som er i strid med fredningens formål om at bevare den meget vide udsigt ned over ejendommene fra Grenåvej, og fredningsnævnet har derfor kompetence til at meddele dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Det er endvidere fredningsnævnets opfattelse, at de trafikale forhold er af en sådan karakter, at det er hensigtsmæssigt med en stiforbindelse, og fredningsnævnet er herefter indstillet på at meddele dispensation til et projekt på ejendommens nordlige del ud for skolen.

Dette betyder, at der kan meddeles dispensation til det projekt, Aarhus Kommune ønsker gennemført. Men det betyder også, at der kan meddeles dispensation til et mere nordligt projekt, hvis kommunen måtte ændre sin ansøgning til et sådant projekt.

Aarhus Kommune har fremsendt et notat fra Cowi, som konkluderer, at det er sikkerhedsmæssigt mest hensigtsmæssigt at udføre den ansøgte løsning frem for en mere nordlig løsning, som ejeren har foreslået, og som vil mindske det areal, som skal eksproprieres til projektet. Ejendommens ejer har gjort indsigelse mod notatet med angivelse af, at det ikke er udarbejdet af en uvildig, og ejeren ønsker derfor udarbejdet et uvildigt notat.

Da det ansøgte projekt ønskes udført mod den nuværende ejers protest, og da en gennemførelse af et sådant projekt kan have meget lange udsigter som følge af mulige klagesager og retssager om ekspropriationens lovlighed, vil fredningsnævnet opfordre til, at kommunen selv – som vejmyndighed – eller ved henvendelse til en anden relevant myndighed får taget stilling til det sikkerhedsmæssigt forsvarlige i en mere nordlig løsning end den ansøgte løsning og herefter meddeler fredningsnævnet, hvilken løsning som ønskes gennemført.

Fredningsnævnet afventer herefter Aarhus Kommunes tilbagemelding på dette notat.

Martin Møller-Heuer

Dette notat sendes til:

1. Vilhelm Brage Michelsen,
2. Eva Tørnæs,
3. Kirsten Munch Larsen og Ulla Munch Petersen ved Jes Thomas Petersen,
4. Miljøstyrelsen, København,
5. Aarhus Kommune,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Aarhus.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Denne afgørelse er behandlet og ophævet i Miljø- og Fødevareklagenævnet med sagsnr. 18/04747
Klik her for at se afgørelsen.

Den 4. oktober 2017

FN-MJØ-21-2017. Sti med vejbelysning og tunnel

Fredningsnævnet har besluttet at meddele dispensation til etablering af en sti med vejbelysning på matr.nr. 4b Skødstrup By, Skødstrup, beliggende Grenåvej 700a, 8541 Skødstrup. Ansøgningen er indgivet af Aarhus Kommune, der planlægger at ekspropriere det nødvendige areal til stiforløbet. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

1. Fredningsnævnets udtalelse af 16. august 2017

Fredningsnævnet udtalte den 16. august 2017 følgende i sagen.

"Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 5. september 1961 om fredning af matr.nr. 4b og 4q Skødstrup By, Skødstrup, der er en tilstandsfredning, som har til formål at bevare den meget vide udsigt ned over ejendommene fra den højt beliggende Aarhus-Grenå-Landevej. Der må ikke opføres bygninger af nogen art, anbringes master, boder eller andre indretninger, der kan virke skæmmende, eller foretages beplantninger, der kan ødelægge eller hæmme udsigten. På arealets sydligste del kan der dog med fredningsnævnets samtykke opføres toiletbygninger eller lignende indretninger.

I fredningsnævnets udtalelse af 4. april 2016 (FN-MJØ-18-2016) blev anført følgende:

> "Fredningsnævnet har den 1. februar 2016 fra Aarhus Kommune modtaget en udtalelse med en kommunal ansøgning om at etablere en sti med vejbelysning på matr.nr. 4b Skødstrup By, Skødstrup. Ejendommen er privatejet.
>
> Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 5. september 1961 om fredning af matr.nr. 4b og 4q Skødstrup By, Skødstrup, der er en tilstandsfredning, som har til formål at bevare den meget vide udsigt ned over ejendommene fra den højt beliggende Aarhus-Grenå-Landevej. Der må ikke opføres bygninger af nogen art, anbringes master, boder eller andre indretninger, der kan virke skæmmende, eller foretages beplantninger, der kan ødelægge eller hæmme udsigten.
>
> Aarhus Kommune har oplyst, at projektet omfatter anlæg af en stiforbindelse under Grenåbanen og frem til krydsningshellen på Grenåvej ud for Rosenbakken. Stitunnelen anlægges som en beton-stitunnel med belysning og et indvendigt mål på 4 m, heraf ca. 3,5 m til befæstet asfaltsti. Stien mellem tunnelen og Grenåvej etableres med et stiudlæg på 5 m og belagt med asfalt i en bredde på 3 m. Stien suppleres med stibelysning (type tridium), som er lysmaster med en højde på 4 m. Der skal anvendes 6 stk. lysmaster. Lysmasterne anvendes af hensyn til sikkerhed og trafikanternes tryghed. Der kan alternativ anvendes pullertbelysning. Der skal i givet fald anvendes 9 pullerter med en højde på 0,9 m. Projektet vurderes ikke at medføre væsentlige terrænmæssige ændringer, som kan hindre eller forstyrre udsigten fra Grenåvej mod øst.
>
> Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 1. marts 2016. I besigtigelsen deltog fredningsnævnet, ansøgeren Aarhus Kommune ved Helge Haubo, Marianne Popp og Lea Jespersen, grundejer Kirsten Munch Larsen med Jes Thomas Munch Pedersen og Danmarks Naturfredningsforening ved Søren Højager. Projektet blev gennemgået, og det blev oplyst, at der ikke mellem ejerne og kommunen har kunnet opnås enighed om en pris for kommunens køb af ejendommen. Ejeren ønsker ikke projektet gennemført på ejendommen, men derimod enten kommunens køb af ejendommen eller en ophævelse af fredningen. Kommunen anførte, at projektet derfor kun kan gennemføres ved ekspropriation, men at en sådan ikke ønskes iværksat, hvis ikke

fredningsnævnet vil godkende projektet. Danmarks Naturfredningsforening anførte ikke at have bemærkninger til projektet. Fredningsnævnet tilkendegav, at der ikke kan meddeles dispensation til projektet, når grundejeren ikke ønsker det gennemført, men at fredningsnævnet vil overveje, hvordan der kan gives en tilbagemelding på ansøgningen.

Fredningsnævnet kan i den anledning udtale ikke at have bemærkninger til et projekt med anlæg af sti og tunnel og belysning i form af pullerter, da et sådant projekt ikke vil have betydning for den udsigt, der skal beskyttes ved fredningen."

Aarhus Kommune har anført, at projektet består i en stiunderføring under Grenåbanen samt en fortsættelse af linjeføringen langs Violskrænten i den nordlige ende af matr.nr. 4b Skødstrup By, Skødstrup. Projektet vurderes ikke at medføre væsentlige terrænmæssige ændringer, som kan hindre eller forstyrre udsigten fra Grenåvej mod øst. Det er anført, at der efter fredningsnævnets udtalelse har været forhandlet med ejerne af ejendommen om en frivillig overdragelse af stiarealet til kommunen. Det har ikke været muligt at opnå en sådan aftale, men drøftelserne med ejerne har resulteret i en ændring af projektet, så stien og tunnelen flyttes til en placering i den nordlige ende af matriklen langs Violskrænten. Der har den 8. februar 2017 været afholdt åstedsforretning med henblik på ekspropriation til etablering af stien. Det er en betingelse for ekspropriationens lovlighed, at ekspropriationen sker med respekt af anden lovgivning, herunder de rådighedsindskrænkninger af offentligretlig karakter, som måtte påhvile ejendommen. Det er derfor en forudsætning for, at kommunen lovligt kan ekspropriere det nødvendige areal til stien, at der meddeles dispensation. Kommunen har derfor anbefalet, at der meddeles dispensation eller meddeles et bindende forhåndstilsagn om, at der vil blive meddelte dispensation, når kommunen har erhvervet arealet.

Projektet er bl.a. visualiseret på følgende vis:

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 24. maj 2017. I besigtigelsen deltog endvidere ejerne ved Jes Thomas Munch Petersen og Henrik Munch Littau og Aarhus Kommune ved Helge Haubo og Steen Frøbert. Projektet blev gennemgået, og der skete herved besigtigelse af arealet for den påtænkte tunnel fra Grenåvej, besigtigelse af den påtænkte stiføring og besigtigelse af udsigtsforholdene i den sydlige del af arealet.

Helge Haubo og Steen Frøbert oplyste ved besigtigelsen, at tunnelens indvirkningen på ejendommen fra banelegemet er øget fra 27 meter til 32 meter. Terrænforholdene er sådan, at der ikke kan blive tale om en tunnel, som cyklister og kørestolsbrugere kan benytte, da den vil blive for stejl. Det vil dog være muligt på en rampe at trække en cykel og køre med en barnevogn. Det er vigtigt, at tunnelen placeres det pågældende sted, og at kommunen ikke henvises til passagen 400 meter mod syd, da tunnelen skal ligge over for skolen, og skolebørnene ikke skal køre langs Grenåvej og krydse den andetsteds end ved skolen. Kommunens rådgivere har sagt, at det ikke kan lade sig gøre at placere stien længere mod skel mod nord. Der vil blive sendt en redegørelse herom til fredningsnævnet.

Thomas Munch Petersen og Henrik Munch Littau gentog de under en tidligere besigtigelse anførte bemærkninger om, at der reelt er tale om en situation, hvor Aarhus Kommune vil ekspropriere en del af deres ejendom uden at betale den reelle værdi for jorden. Det bør fredningsnævnet ikke medvirke til. Kommunen bør derfor arbejde for en ophævelse af fredningen, og der vil i så fald kunne opnås en frivillig aftale om overdragelse af jorden til markedsværdien. Fredningen giver heller ikke længere mening, da det er det eneste af jordstykkerne i området, der blev fredet, mens det som ellers planlagt ikke skete for det øvrige område, som derfor er bebygget. Konstruktionen med en tunnel er en bygning, og der er forbud mod bygninger i fredningen. Der er i fredningen gjort op med, hvad der kan opføres, og det kan kun ske på ejendommens sydlige del. De har som tidligere skrevet til fredningsnævnet haft en sprogekspert til at se på fredningens formulering og har fået bekræftet dette. Projektet er derfor i strid med fredningen. Det er ikke udsigten udover vandet, der skal beskyttes med fredningen, men udsigten over vidderne, og den vil en tunnel være med til at ødelægge. Fredningsnævnet har også tidligere – vist nok i 1981 – afvist at give tilladelse til at opføre en bunker på arealet. Hvis der skal etableres en sti og en tunnel, bør det ske på ejendommens sydligste del mod skel, der er lavere beliggende, og hvor der ikke er samme udsigt som ved den planlagte besigtigelse. Hvis projektet skal etableres ud for skolen, bør det ske mod det nordlige skel med tilkobling med Violskrænten. Forslaget blev illustreret ved indtegning på et kort. Det kan sagtens lade sig gøre og vil alene medføre et begrænset indgreb i den yderste del af ejendommen. Det vil ikke være særligt indgribende overfor dem. Det har de foreslået kommunen, men kommunen har blot afvist den løsning.

Fredningsnævnet modtog den 15. juni 2017 via Aarhus Kommune et notat af 15. juni 2017 fra Cowi om placering af en ny stiforbindelse under Grenåbanen i Skødstrup. I notatet behandles den placering, som Aarhus Kommune ønsker gennemført, og en alternativ placering længere mod nord med etablering af fortov langs Violskrænten med fokus på trafiksikkerhed, jernbanesikkerhed, arealinddragelse og synlighed. De to placeringer er illustreret på følgende måde:

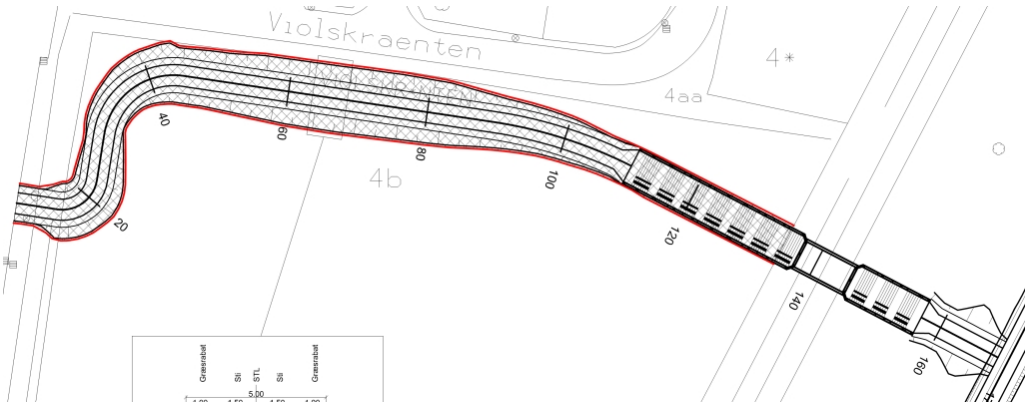

Det konkluderes, at den af Aarhus Kommune ønskede løsning er den bedste i relation til trafik- og jernbanesikkerhed, mens løsningerne er sidestillet, hvad angår synlighed. Det er ikke muligt at vurdere den bedste løsning i forhold til arealinddragelse, da det kræver en værdisætning af de enkelte matrikler, idet det dog fremgår af notatet, at den løsning, ejerne har peget på, medfører en samlet mindre arealinddragelse end den løsning, kommunen ønsker gennemført.

Fredningsnævnet modtog den 30. juni 2017 følgende bemærkninger fra Thomas Munch Petersen på vegne af ejerne:

> ”Ejerne vil gerne starte med at henvise til deres tidligere fremførte standpunkter, som er at man ikke mener at Århus Kommunes projekt med en massiv, bred og dominerende stitunnel med en minimum 5 meter betonfacade over jordniveau er mulig pga. fredningens formål, som ultimativt er at friholde grunden for bygninger af en hver art og dette uden lempelser i ordlyden. Dette særligt når man tager placeringen i den nordlige ende i betragtning, hvor netop udsigten fra Grenåvejen og **ned over ejendommene** er ultimativ flottest.
>
> Ejerne vil gerne anfægte Århus Kommunes begrundelser i forbindelse med deres argumenter for løsning 1, frem for løsning 2, som af fredningsnævnet ønskes belyst.
>
> Hvad angår trafiksikkerhed og tilgængelighed, så vil løsning 2 via fortov blive ført frem til eksisterende fortov og cykelsti, hvilket vil sidestille løsning 2 med det eksisterende sti og fortovs miljø i området. Ejerne mener i øvrigt ikke at stigningen vil blive væsentlig anderledes i løsning 2. Fortovsløsning vil i øvrigt begrænse muligheden for at komme galt af sted, specielt for de cykellister som bevæger sig øst på (ned af bakke). Tænkt eksempel: Skolebørn kommer fra skolen, de skal gå over fodgængerzonen, for så at sætte sig på cyklen, af cykelstien, som går stejlt ned af bakke og som pludseligt bliver til en stejl trappe, dette mener vi kan føre til nogle farlige situationer. Desuden vil de fleste cykellister som kommer øst fra og kører vest på ikke kunne træde cykelen i gang op af bakke, når de skal starte cykelen op efter de er kommet op af trapperne.
>
> Hvad angår jernbanesikkerhed, så fremfører Århus Kommune at der er tale om en præfabrikeret stitunnel i beton. Ejerne mener at der findes andre måder at konstruerer en stitunnelen på, så den stadig går vinkelret under jernbanen (krav fra Banedanmark), se bilag 1, ejernes ændring markeret med gul, tegning c, men hvor den på den vestlige side banen knækker i en vinkel på ca. 45 grader i den åbne del/trappedelen af stitunnelen. Hvilket vil muliggøre at stitunnelen lægges tæt på skellet mod nord (Matrikel 4æ).
>
> Hvad angår den midlertidige arealinddragelsen i løsning 2, så er det også ejerne af matrikel 4b, som er ejer af matrikel 4aa (4aa er udlagt til vej). Ved løsning 1, vil der være et væsentligt og uhensigtsmæssigt stort tab af ejendom for ejerne af matrikel 4b (proportionalitetsprincippet), som vil ligge nytteløst

hen efterfølgende og det samme gør sig gældende langs stiføringens nordlige side, helt op til Grenåvejen.

Desuden er det vær at bemærke at den del af matrikel 4æ, som bliver berørt, kun bliver berørt midlertidigt og ikke permanent. Desuden er den del af matrikel 4æ, som bliver berørt midlertidigt af løsning 2 nogen lunde svarende til det areal som Århus Kommune omkring årtusindskiftet solgte til ejerne af matrikel 4æ og som var matrikuleret for sig selv som vej. Dvs. at Århus Kommune selvforskyldt og på det tidspunkt velvidende om at man ikke var i besiddelse af en godkendt overgang mellem øst og vest, sælger sin egen mulighed for en overgang, som kun i meget lille grad ville berører grundejerne på begge sider.

Hvad angår synlighed, så synes ejerne at løsning 2 er mindre synlig end løsning 1, da den kommer tættere på skel og dermed samles tættere på andet bebyggelse.

Vi mener at Århus Kommunes udarbejdelse af et løsning 2 forslaget ikke er objektivt udført og anbefaler at et løsning 2 forslag udarbejdes af et uvildigt firma, efter instruks fra ejerne, men som betales af Århus Kommune.

Ejerne må igen på det kraftigste anbefale at fredningsnævnet ikke giver dispensation til projektet omkring stitunnelen. Udover de allerede fremførte argumenter, kan ejerne supplere med yderligere informationer:

Det af Århus Kommunes ansøgte projekt er ikke i tråd med Lokalplan 98 og strider efter ejernes vurdering imod lokalplan 98, både hvad angår formålet med lokalplan 98 (Fodgængerbro til idrætsanlæg), og hvad angår (ingen bygninger) på matrikel 4b samt en eventuel placering af overgang over banen og der må kun dispenseres på den sydligste del af matrikel 4b. Bemærk at den oprindelse beskrivelse kun omfatter fodgænger. Det er derfor ejernes vurdering at der skal tilvejebringes en ny lokalplan før at projektet kan gennemføres lovligt. Ejerne mener på den baggrund at dispensationsspørgsmålet bør udskydes til der er en lokalplan der tillader disse væsentlige afvigelser fra lokalplan 98.

Hvis fredningsnævnet i mod ejernes forventning skulle give Århus Kommune en dispensation enten til løsning 1 eller til løsning 2, eller måske en helt 3 løsning så vil ejerne opfatte det som at fredningsnævnet gør Århus Kommune en tjeneste frem for at håndhæve formålet / ordlyden i fredningen. Fredningsnævnet skal vide at der er store økonomiske interesser på spil og at Århus Kommunes fremgangsmåde har stor indflydelse på ejernes kompensation for afståelsen. Århus Kommune sidder med nøglen til en ophævelse af fredningen, men har en økonomisk interesse i ikke at gå denne vej, for gennemførelsen af deres projekt. Ejerne vil derudover også opfatte en dispensation til Århus Kommune som om at fredningen ikke længere har nogen berettigelse eller betydning, men blot er der så længe Århus Kommune synes den skal være der. Ejerne har til dato overholdt alle forpligtigelser omkring fredningen og har betalt fuld ejendomsskat siden 1961. Ejerne har derudover igennem alle årene sat en ære i at området så ryddeligt og præsentabelt ud med korn og græs, da der jo ikke må opføres bygninger af nogen art.

Da Århus Kommunes projekt er så indgribende i fredningens formål og lokalplanens formål bør den rigtige vej være ikke at kompensere herfor.

Den rigtige løsning for området, omgivelserne og ejerne vil være at Århus Kommune laver en ny lokalplan for området, som beskriver de faktuelle forhold omkring boligområdet øst for banen og de ændrede forhold omkring overgangen hen over banen. I forbindelse med udarbejdelsen af en ny lokalplan, kan Århus Kommune opfordre Århus Kommunalbestyrelse til at tage initiativ til en generel ophævelse af fredningen på matrikel 4b. Da udsigten ned over de vide vidder er ødelagt efter lokalplan 908 er opført!"

Fredningsnævnets bemærkninger

Fredningen af matr.nr. 4b Skødstrup By, Skødstrup betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Dispensationen ønskes meddelt til brug for en planlagt ekspropriation, hvorom der har været afholdt åstedsforretning. Det er fredningsnævnets opfattelse, at der i en sådan situation kan meddeles dispensation, selvom ejendommens ejer ikke er indstillet på dispensation, på betingelse af at ekspropriationen gennemføres.

Fredningsnævnet er ikke enig med ejendommens ejer i, at der er tale om projekt, som er i strid med fredningens formål om at bevare den meget vide udsigt ned over ejendommene fra Grenåvej, og fredningsnævnet har derfor kompetence til at meddele dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Det er endvidere fredningsnævnets opfattelse, at de trafikale forhold er af en sådan karakter, at det er hensigtsmæssigt med en stiforbindelse, og fredningsnævnet er herefter indstillet på at meddele dispensation til et projekt på ejendommens nordlige del ud for skolen.

Dette betyder, at der kan meddeles dispensation til det projekt, Aarhus Kommune ønsker gennemført. Men det betyder også, at der kan meddeles dispensation til et mere nordligt projekt, hvis kommunen måtte ændre sin ansøgning til et sådant projekt.

Aarhus Kommune har fremsendt et notat fra Cowi, som konkluderer, at det er sikkerhedsmæssigt mest hensigtsmæssigt at udføre den ansøgte løsning frem for en mere nordlig løsning, som ejeren har foreslået, og som vil mindske det areal, som skal eksproprieres til projektet. Ejendommens ejer har gjort indsigelse mod notatet med angivelse af, at det ikke er udarbejdet af en uvildig, og ejeren ønsker derfor udarbejdet et uvildigt notat.

Da det ansøgte projekt ønskes udført mod den nuværende ejers protest, og da en gennemførelse af et sådant projekt kan have meget lange udsigter som følge af mulige klagesager og retssager om ekspropriationens lovlighed, vil fredningsnævnet opfordre til, at kommunen selv – som vejmyndighed – eller ved henvendelse til en anden relevant myndighed får taget stilling til det sikkerhedsmæssigt forsvarlige i en mere nordlig løsning end den ansøgte løsning og herefter meddeler fredningsnævnet, hvilken løsning som ønskes gennemført.

Fredningsnævnet afventer herefter Aarhus Kommunes tilbagemelding på dette notat."

2. Aarhus Kommunes bemærkninger til fredningsnævnets udtalelse

Aarhus Kommune meddelte den 21. september 2017 fredningsnævnet, at kommunen fortsat ansøgte om dispensation til det ansøgte stiforløb.

3. Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse

Fredningen af matr.nr. 4b Skødstrup By, Skødstrup betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Dispensationen ønskes meddelt til brug for en planlagt ekspropriation, hvorom der har været afholdt åstedsforretning. Det er fredningsnævnets opfattelse, at der i en sådan situation kan meddeles dispensation, selvom ejendommens ejer ikke er indstillet på dispensation, på betingelse af at ekspropriationen gennemføres.

Fredningsnævnet er ikke enig med ejendommens ejer i, at der er tale om projekt, som er i strid med fredningens formål om at bevare den meget vide udsigt ned over ejendommene fra Grenåvej, og fredningsnævnet har derfor kompetence til at meddele dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Det er endvidere fredningsnævnets opfattelse, at de trafikale forhold er af en sådan karakter, at det er hensigtsmæssigt med en stiforbindelse. På den baggrund, og da ejerens ønske om en anden placering ikke findes at kunne medføre, at der ikke kan meddeles dispensation til det ansøgte projekt, meddeler fredningsnævnet dispensation til dette på betingelse af, at ekspropriationen gennemføres, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

4. Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets Klageportal, der findes via Borger.dk eller Virk.dk, jf. også vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 500 kr. Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Klageportalen. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Vilhelm Brage Michelsen,
2. Eva Tørnæs,
3. Kirsten Munch Larsen og Ulla Munch Petersen ved Jes Thomas Petersen,
4. Miljøstyrelsen, København,
5. Aarhus Kommune,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Aarhus,
7. Danmarks Naturfredningsforening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Aarhus,
10. Dansk Botanisk Forening,
11. Friluftsrådet, Aarhus,
12. Region Midtjylland,
13. Kulturstyrelsen.

NÆVNENES HUS

10. juli 2020
Sagsnr. 18/04747
Klagenummer: 1002413

Denne afgørelse ophæver en dispensationsafgørelse fra Fredningsnævnet med sagsnr. FN-MJØ-21-2017.
Klik her for at se afgørelsen.

MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET
Toldboden 2
8800 Viborg

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37795526
EAN-nr. 5798000026070
nh@naevneneshus.dk
www.naevneneshus.dk

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

OPHÆVELSE af dispensation i sag om etablering af sti med vejbelysning indenfor fredning i Aarhus Kommune

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 50, jf. § 78, stk. 3.[1]

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig dels afgørelse af 4. oktober 2017 om dispensation til etablering af sti med vejbelysning på matr.nr. 4b Skødstrup By, Skødstrup, Aarhus Kommune som ufornøden.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2.[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af nævnet, jf. § 1 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, der i overensstemmelse med naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, har behandlet sagen i nævnets afdeling 9, jf. § 3, stk. 1, nr. 9, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

---

[1] Lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019 om naturbeskyttelse.

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 31. oktober 2017 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af den ene af ejendommens to ejere.

Klager har navnlig anført, at

- et medlem af fredningsnævnet er inhabil, og
- projektmaterialet for ansøgningen er mangelfuldt og misvisende.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.6.

2. Sagens oplysninger

2.1 Ejendommen/området

Ejendommen matr.nr. 4b Skødstrup By, Skødstrup er et ubebygget areal på 1,6 ha beliggende i byzone. Arealet er afgrænset af Grenåvej mod vest, Violskrænten mod syd og jernbanelegemet mod øst.

Ejendommen ligger højt, 54-64 m over havets overflade i den nordlige del af ejendommen og lidt lavere i den sydlige del, i et landskab, der mod øst skråner i retning mod kysten.

2.2 Fredningen

Ejendommen er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 5. september 1961 om fredning af dele af matr.nr. 4b og 4q af Skødstrup by og sogn (Skødstrup-fredningen). Baggrunden for fredningen var at bevare udsigten øst for landevejen (Grenåvej) hen over ejendommene. Det fremgår af fredningsbestemmelserne, at der på ejendommen ikke må opføres bygninger, ligesom der ikke må opføres skæmmende indretninger og foretages beplantning, der kan ødelægge eller hæmme udsigten.

2.3 Planforhold

Ejendommen blev i 1981 omfattet af lokalplan 98, og matriklen udgør område IV i planen. Det fremgår af planen, at dette område kun må anvendes til offentlige formål som bypark og lignende rekreative formål.

Det fremgår endvidere af planen, at fredningsnævnet i forbindelse med et lokalplanlagt idrætsanlæg på naboejendommen havde meddelt dispensation til en sti og fodgængergangbro på matriklen.

Lokalplanen blev i 2012 ændret, og det areal, der skulle have været benyttet til idrætsanlæg blev i stedet omfattet af lokalplan 908, hvor arealet blev udlagt til boligbebyggelse.

Den oprindelige tanke med stisystemet blev uaktuel, og dispensationen blev aldrig udnyttet.

2.4 Sagens forhistorie
Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del har i et notat af 4. april 2016 besvaret en ansøgning af 1. februar 2016 fra Aarhus Kommune om, hvorvidt der kunne meddeles dispensation fra fredningen til et stisystem. Fredningsnævnet udtalte, at fredningsnævnet ikke havde bemærkninger til projektet, men at nævnet ikke kunne meddele dispensation, når grundejeren var imod det. På den baggrund ville fredningsnævnet herefter overveje, hvordan nævnet kunne give en tilbagemelding på ansøgningen.

Fredningsnævnets notat blev af ejendommens ene ejer påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet, som i afgørelse af 18. juli 2016 afviste at behandle klagen med den begrundelse, at der alene var tale om en udtalelse fra fredningsnævnet og ikke en afgørelse.

Aarhus Kommune meddelte den 13. juli 2016 ejerne, at kommunen på baggrund af fredningsnævnets udtalelse ville igangsætte tiltag til erhvervelse af en del af ejendommen evt. ved ekspropriation, hvis en frivillig aftale ikke kunne indgås.

2.5 Den påklagede afgørelse
Den 20. februar 2017 ansøgte Aarhus Kommune fredningsnævnet om dispensation til at etablere en sti med vejbelysning. Det fremgår af ansøgningen, at der har været afholdt åstedsforretning med henblik på ekspropriation, da det ikke var lykkedes at opnå en frivillig aftale med ejerne om køb. Det fremgår endvidere, at en ekspropriation kun lovligt kan ske med respekt for anden lovgivning, herunder rådighedsindskrænkninger pålagt ejendommen, hvorfor det er en forudsætning, at der kan meddeles dispensation fra fredningen.

Aarhus Kommune har i ansøgningen anført, at det ansøgte projekt er ændret i forhold til det det ansøgte i 2016, så sti og tunnel flyttes til den nordlige del af ejendommen. Det fremgår af projektbeskrivelsen, at hovedformålet med lokalplan 908 fra 2012 er at etablere et boligområde og etablere en stiforbindelse til det eksisterende bysamfund i Skødstrup på tværs af Grenåbanen.

Det fremgår endvidere af projektbeskrivelsen, at:

> ”Der anlægges en sti fra tunnellen over det fredede areal i Lokalplan 98 vest for Grenåbanen og frem til krydsningshellen på Grenåvej ud for Rosenbakken samt fra tunnellen mod øst frem til stien parallelt med Grenåbanen i lokalplan 908. Stien mellem tunnellen og Grenåvej får samme tværprofil, som de øvrige brede stier i Lokalplan 908 med et stiudlæg på 5,00 m og en belagt bredde på 3,00 m. Stien suppleres med stibelysning type Focus Sky Pullert. Stien skal belyses, som de øvrige hovedstier i Lokalplan 908, af hensyn til tryghed for cyklister og gående. Stien anlægges med asfalt.

Fribredden ved trappenedgangen til stitunnellen er 5,0 m bred idet der dog skal fratrækkes ca. 15 cm i begge sider til håndlister. Jorden holdes tilbage med støttemure i beton, som vil have en traditionel grå betonfarve. Støttemurene vil være 10 cm højere end det omkringliggende terræn, og på toppen af muren etableres et 1,2 m højt stålhegn med vandrette udfyldningsstænger.

Trappenedgangen etableres med trappeløb og reposer, og det forventes at selve trappetrinene udføres med aflange betontrin mens der på reposerne udlægges kvadratiske betonfliser. I kanten af trappeløbene udlægges to smalle betonramper så cykler og barnevogne kan trækkes op og ned.

Selve stitunnellen vil have en indvendig fribredde på 4,0 m og en frihøjde i midten af tunnellen på 3,0 m. Det forventes at belægningen i tunnellen udføres med betonfliser tilsvarende fliserne som anvendes på reposerne.

Trappenedgangene og stitunnellen belyses med vandalsikrede LED lysamarturer.

Den samlede længde for trappenedgange og stitunnel er ca. 47 m."

Aarhus Kommune har i en udtalelse af 24. februar 2017 stilet til fredningsnævnet anbefalet, at der meddeles dispensation til projektet.

Det fremgår bl.a. af udtalelsen, at fredningsnævnet den 15. november 1980 meddelte dispensation til etablering af en gangbro og sti i forbindelse med lokalplan 98. Det fremgår endvidere, at der med det konkrete projekt, der har baggrund i lokalplan 908, ønskes en stiunderføring under Grenåbanen samt en fortsættelse af linjeføringen langs Violskrænten i den nordlige ende af matr. nr. 4b Skødstrup By, Skødstrup. En stiunderføring samt sti etableret i terræn vil efter Aarhus Kommunens opfattelse ikke medføre væsentlige terrænmæssige ændringer, som kan hindre eller forstyrre udsigten fra Grenåvej mod øst.

Fredningsnævnet besigtigede ejendommen med parterne i sagen den 24. maj 2017. Fredningsnævnet har udarbejdet et notat af 16. august 2017 om besigtigelsen og efterfølgende korrespondance i sagen.

Det fremgår af notatet, at Aarhus Kommunes repræsentanter under besigtigelsen oplyste, at tunnelens indvirkning på ejendommen fra banelegemet er øget fra 27 meter til 32 meter. På grund af terrænforholdene kan tunnelen ikke benyttes af cyklister og kørestolsbrugere, da den vil blive for stejl, medmindre der anlægges en rampe til at trække en cykel og køre med en barnevogn. Kommunen oplyste endvidere, at det er vigtigt, at tunnelen placeres det pågældende sted, da tunnelen skal ligge over for skolen. En placering ved passagen 400 m mod syd vil medføre, at børnene skal køre langs Grenåvej og krydse den andetsteds end ved skolen. Det fremgår af notatet, at kommunens rådgivere har oplyst, at det ikke vil være muligt at placere stien længere mod skel mod nord, og at kommunen ville redegøre nærmere herfor.

Det er i notatet anført, at ejernes repræsentanter gentog, hvad de under en tidligere besigtigelse havde anført om, at der reelt er tale om en situation, hvor Aarhus Kommune vil ekspropriere en del af deres ejendom uden at betale den reelle værdi for jorden, og at kommunen efter ejernes opfattelse bør arbejde for en ophævelse af fredningen med henblik på en frivillig aftale om overdragelse af ejendommen til markedsværdi. Det fremgår endvidere, at ejerne anførte, at fredningen ikke længere giver mening, da det er det eneste af jordstykkerne i området, der blev fredet. Endvidere anførte ejerne med henvisning til tunnelkonstruktionen, at der er forbud mod bygninger i fredningen og henviste til, at det kun er muligt at opføre bygninger i den sydlige del af ejendommen. Ejerne oplyste endvidere, at ejerne har fået en sprogekspert til at fortolke formuleringen i fredningen, og at projektet er i strid med fredningen, da det er udsigten over vidderne, der skal beskyttes og ikke udsigten ud over vandet. En tunnel vil ødelægge udsigten over vidderne.

Af notatet fremgår, at ejerne har anført, at hvis der skal etableres en sti og en tunnel, bør det ske på ejendommens sydligste del mod skel, der ligger lavere i terrænet, og hvor der ikke er samme udsigt som ved den ansøgte sti. Det er endvidere anført, at hvis projektet skal etableres ud for skolen, bør det ske mod det nordlige skel med tilkobling med Violskrænten, idet indgrebet i den yderste del af ejendommen vil være begrænset. Forslaget har været forelagt Aarhus Kommune, som har afvist det. Ejerne ønsker ikke en dispensation til projektet, og har endvidere suppleret med bemærkninger om, at det ansøgte projekt ikke er i tråd med lokalplan 98 og strider mod formålet med denne om en fodgængerbro til et idrætsanlæg, at det kun er tilladt at opføre bygninger (baneovergang) på den sydlige del af matriklen, at fredningsnævnet ikke håndhæver formålet/ordlyden i fredningen, at en dispensation har stor indflydelse på ejernes kompensation, og at Aarhus Kommune bør søge fredningen ophævet, da udsigten ud over vidderne er ødelagt efter vedtagelsen af lokalplan 908.

Det fremgår af fredningsnævnets bemærkninger, at fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål. Det fremgår endvidere, at dispensationen ønskes meddelt til brug for en planlagt ekspropriation, og at det er fredningsnævnets opfattelse, at der i en sådan situation kan meddeles dispensation, også selvom ejerne er imod. Fredningsnævnet har anført, at fredningsnævnet ikke er enigt med ejerne i, at det ansøgte er i strid med fredningens formål om at bevare den meget vide udsigt ned over ejendommen fra Grenåvej, hvorfor fredningsnævnet er kompetent til at meddele dispensation. Fredningsnævnet har endvidere anført, at fredningsnævnet finder, at de trafikale forhold er af en sådan karakter, at det er hensigtsmæssigt med en stiforbindelse, hvorfor fredningsnævnet er indstillet på at meddele dispensation til et projekt i den nordlige del af ejendommen, som kommunen kan ændre, hvis det ønskes.

Fredningsnævnet har anført, at Aarhus Kommune har fremsendt et notat fra Cowi, hvori det konkluderes, at det af sikkerhedsmæssige årsager er mest hensigtsmæssigt at udføre den ansøgte løsning frem for den løsning, ejerne har foreslået. Ejerne har gjort indsigelse mod notatet og konklusionen, da der efter ejernes opfattelse ikke er tale om en uvildig rapport.

Endelig opfordrede fredningsnævnet til, med baggrund i ejernes protest, at Aarhus Kommune enten selv eller ved henvendelse til anden relevant myndighed skulle undersøge, om det ville være sikkerhedsmæssigt forsvarligt med et projekt i en mere nordlig løsning end den ansøgte.

I notat af 21. september 2017 fra Aarhus Kommune til fredningsnævnet anførte kommunen, at kommunen har genovervejet ejernes forslag. Kommunen konkluderede, at en placering primært beliggende i tilknytning til den eksisterende vej, Violskrænten, ikke ville sikre en opdeling mellem bløde og hårde trafikanter. Endvidere ville det være nødvendigt at ekspropriere havearealer til formålet. Kommunen ønskede derfor at fastholde projektet som ansøgt.

Fredningsnævnet traf afgørelse den 4. oktober 2017 om at meddele dispensation til det ansøgte projekt på betingelse af, at ekspropriation gennemføres.

Af afgørelsens sagsfremstilling fremgår, ud over en gentagelse af det anførte i fredningsnævnets notat af 16. august 2017, ejernes bemærkninger af 30. juni 2017 vedrørende en uddybning af ejernes forslag. Det er gengivet i sagsfremstillingen, at ejerne anfægter Aarhus Kommunes begrundelser for trafiksikkerhed i forhold til kommunens forslag fremfor ejernes alternativ. Det er anført, at med den alternative løsning vil stien blive ført sammen med det eksisterende sti- og fortovsmiljø i området. Samtidig er det anført, at denne løsning ikke vil medføre en væsentlig anderledes stigning. En løsning med fortov vil i øvrigt begrænse muligheden for at komme galt afsted, særligt for cyklister, der kører ned ad bakken. I forhold til jernbanesikkerhed er det anført, at der findes andre måder at konstruere en stitunnel på end den præfabrikerede stitunnel i beton, som Aarhus Kommune vil anvende, og ejerne har vedlagt en skitse som illustration. Det er endvidere anført, at den alternative løsning vil være mindre synlig end den ansøgte.

Af fredningsnævnets bemærkninger fremgår, at fredningsnævnet finder, at det ansøgte ikke strider mod fredningens formål, hvorfor fredningsnævnet har kompetence til at meddele dispensation.

Fredningsnævnet har begrundet sin afgørelse med, at det er hensigtsmæssigt at etablere en stiforbindelse på grund af karakteren af de trafikale forhold.

2.6 Klagen

Det fremgår af klagen, at fredningsnævnets dispensation til det ansøgte projekt ikke er lovlig og skal underkendes, da en dispensation strider mod naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1. Det er anført, at selvom fredningsnævnet mener, at der er behov for en stiforbindelse, så har fredningsnævnet fejlfortolket fredningen og undlader i sin begrundelse at fremhæve, at det overordnede formål med fredningen er at forhindre bygninger af enhver art.

Det er anført, at fredningsnævnet ikke har citeret fredningen korrekt ved at undlade et vigtigt "eller" i fredningens bestemmelser, hvilket betyder en mere lempelig fortolkning af fredningen. Klager har i den forbindelse indhentet en udtalelse fra Dansk Sprognævn om fortolkningen af formuleringen, og som er nået til samme forståelse som klager. Det fremgår, at fejlcitatet bekymrer klager, som er i tvivl om, hvorvidt fredningsnævnet fortolker fredningen korrekt.

Det fremgår endvidere af klagen, at det kommunalt udpegede medlem af fredningsnævnet efter klagers opfattelse er inhabil, da hun bor i nærheden af det ansøgte projekt samt er medlem af et parti, som i Aarhus Byråd har stemt for gennemførelse af projektet. Endvidere er et andet medlem af samme politiske parti bosiddende og lokalaktiv i Skødstrup, og dette andet medlem af partiet har tilkendegivet at være tilhænger af projektet.

Efter klager opfattelse er projektbeskrivelsen mangelfuld og misvisende.

Herudover har klager anført en række indsigelser relateret til lokalplanerne i området.

Det fremgår af de indledende oplysninger til klagen, at fredningen blev gennemført i 1961, fordi ejernes oldefar ansøgte om at udstykke sin ejendom, som var på ca. 4 ha, til byggegrunde. En del af ejendommen var omfattet af en fredningsplan fra 1957, som dækkede et stort område i det nordlige Aarhus. Ejendommen blev udstykket, og fredningsnævnet vedtog delvist at frede to af de matrikler, der var omfattet af fredningsplanen, af hensyn til bevarelsen af udsigten ned over ejendommene fra den dengang meget befærdede Grenå Landevej.

Det er endvidere anført, at ejendommen efterfølgende blev underlagt lokalplan 98 som offentligt friareal i forbindelse med et offentligt idrætsanlæg øst for jernbanen, som aldrig er blevet realiseret. Ejendommen er forblevet i lokalplan 98, mens det udlagte idrætsanlæg øst for jernbanen er erstattet af et stort boligområde i lokalplan 908. Dette boligområde er beliggende i forlængelse af den beskrevne udsigt mod øst, som skulle beskyttes med fredningen.

Klager har anført, at klager igennem tiden har haft forhåbninger om, at den massive udstykning af nabogrundene i forlængelse af udsigten mod

øst og i Skødstrup generelt ville medføre, at man ville kunne ophæve fredningen, da fredningen ikke længere har den uspolerede udsigt "ned over ejendommene", som der var, før lokalplan 908 blev til. Aarhus Kommune ønsker at fastholde fredningen, men vil selv have en dispensation fra fredningen til en bygning, som i omfang svarer til det, fredningen i 1961 blev indført for at forhindre.

Klager har henvist til, at det fremgår af Aarhus Kommunes projektbeskrivelse, at kommunen vurderer, at projektet ikke vil medføre væsentlige terrænmæssige ændringer, som kan hindre eller forstyrre udsigten fra Grenåvejen mod øst. Efter klagers opfattelse er det ikke korrekt. Efter klagers opfattelse er Aarhus Kommunes beskrivelse af projektets ydre fremtræden, herunder terrænmæssige forhold, højdemæssige forhold og de illustrative medsendte billeder af en så ringe karakter, at der med stor sikkerhed vil være en større afvigelse fra projektbeskrivelsen og et eventuelt realiseret og færdigt projekt. Herunder særligt indvirkningen på området, bl.a. fra forskellige steder på Grenåvejen. Det fremgår endvidere af klagen, at Aarhus Kommunes beskrivelse af en underføring under banen umiddelbart er harmløs, men det færdige projektet vil rejse sig til et bygningsværk med en højde på minimum 2 m over nuværende terræn, dvs. at det samlede areal for tunnelen omfatter 47 x 5 m, hvilket er et bygningsværk over terræn på 235 m^2, og hvoraf mindst 160 m^2 er inden for fredningen, hvilket vil have en ydre påvirkning svarende til et parcelhus på 160 m^2 alene på det areal, der ligger indenfor fredningen. Alle 235 m^2 vil dog dominere udsigten som en stor betonklods med et kraftigt fundament og et højt og massivt jerngelænder oven på. Selv om noget af tunnelen vil ligge på den anden side af banen, vil det stadig indgå i et helhedsbilledet i udsigten. Efter klagers opfattelse kan det ikke have været meningen med fredningen, at et bygningsværk på den størrelse skulle kunne gennemføres på matriklen, og klager har henvist til, at fredningen i sin tid blev pålagt matriklen, fordi ejeren ønskede en udstykning. Endvidere mener klager, at de angivne mål vil ændre sig og blive større, når projektet er færdigt. Dertil kommer placeringen på ejendommen, som er den del af ejendommen med de mest restriktive bestemmelser. Klager har anført, at de billeder, som er brugt til at illustrere tunnelen, enten er taget i frøperspektiv mod nordøst væk fra tunnelen eller fra en højde, hvorfra man ikke kan se fundamentets højde eller gelænderforløb. Klager har endvidere henvist til sine vedlagte bilag, hvortil klager har gjort opmærksom på, at den viste tunnel er minipuleret på fredningssiden, så den ligger dybere end på østsiden af jernbanen. Efter klagers opfattelse har Aarhus Kommune forsøgt at nedtone omfanget af projektet.

Klager har anført, at den meddelte dipsensation fra fredningen gør det muligt for Aarhus Kommune at ekspropriere og har henvist til Grundlovens § 73, stk. 1, om ejendomsrettens ukrænkelighed. Efter klagers opfattelse er der ikke retfærdighed til, når to offentlige instanser kan tilrettelægge efter egne interesser og tvinge ejendommen fra en ejer. Klager er af den opfattelse, at det er en skærpende omstændighed imod en dispen-

sation, at dispensationen skal bruges til at iværksætte en ekspropriation, særligt når ejendommens ejere er indforstået med at sælge hele ejendommen på markedsvilkår.

Klager har anført, at Aarhus Kommune gennem sine lokalplaner har lovet borgerne i området en sti og en bro igennem klagers ejendom med den begrundelse, at det er i almenvellets interesse. Efter klagers opfattelse er almenvellets interesse et skabt behov og fremprovokeret ved vedtagelsen af lokalplanerne.

Det er anført i klagen, at det ansøgte projekt er så omfattende og indgribende i fredningen, at der efter klagers opfattelse bør ske ophævelse af fredningen ved rejsning af en fredningssag.

Klager har anført, at fredningsnævnet efter klagers opfattelse har været for ukritisk i forholdet til Aarhus Kommunes projekt og projektbeskrivelse, da der mangler information om bl.a. indkørselsforhold for ejerne til ejendommen, mangler tilstrækkelig billedmateriale/illustrationer og oplysning om påvirkning af terrænet, den samlede udvendige højde er baseret på vurderinger frem for fakta, som burde være muligt at beregne, der mangler alternative placeringsmuligheder, der mangler information om lovligheden i forholdet til lokalplan 98 og 908, der mangler en kritisk tilgang til valg af placering af sti i forholdet til fredningsbestemmelser, og der mangler begrundelse fra fredningsnævnet om fortolkning af formålet med fredningen.

Efter klagers opfattelse har fredningsnævnet optrådt partisk til fordel for Aarhus Kommune og har ikke varetaget eller udtrykt bekymring om ejernes retssikkerhed.

Det er i klagen oplyst, at ejerne er og hele tiden har været indstillet på en forhandling med Aarhus Kommune om overtagelse af hele ejendommen. Klager er af den opfattelse, at forhandlinger bør foregå på almindelige vilkår og bør således ikke bremses af en dispensation, som giver Aarhus Kommune en fordel, der gør kommunen i stand til selv at bestemme udfaldet af forhandlingerne.

Det fremgår endvidere af klagen, at ejerne har bedt Aarhus Kommune om at undersøge i alt tre alternative linjeføringer, bl.a. på den sydligste del af ejendommen i det sydlige skel. I den forbindelse mener ejerne, at de tre placeringer ikke er tilstrækkeligt undersøgt. Endvidere er det anført, at proportionalitetsprincippet ikke er opfyldt, da Aarhus Kommune inddrager langt mere jord end nødvendigt på den aktuelle placering.

Klager har den 28. november 2017 indsendt bemærkninger til fredningsnævnets bemærkninger af 3. november 2017. Det fremgår, at klager fortsat er af den opfattelse, at fredningsnævnet ikke har underbygget, sand-

synliggjort eller argumenteret for fredningens formål, eller hvorfor der kan dispenseres fra naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne, at klager fortsat finder, at fredningsnævnet tager parti for Aarhus Kommune, idet fredningsnævnet med dets positive udtalelse og dispensation giver Aarhus Kommune en dispensation. Klager har henvist til, at Aarhus Kommune i ansøgningen til fredningsnævnet har anført, at kommunen ikke vil gennemføre projektet, hvis der ikke meddeles dispensation. Samtidig har Aarhus Kommune anbefalet fredningsnævnet at give en dispensation. Klager har opfattet dette som et diktat fra Aarhus Kommune til fredningsnævnet om at gøre, som kommunen beder om.

Klager har tillige i sine bemærkninger fastholdt, at det kommunalt udpegede medlem af fredningsnævnet er inhabil.

På baggrund af Aarhus Kommunes bemærkninger af 6. november 2018 har klager i bemærkninger af den 8. november 2018 anført, at klager ønsker at klage over Aarhus Kommune og den ansvarlige medarbejder vedrørende kommunens henvendelse. Klager har anført, at klager finder det upassende, uetisk og forfatningsmæssigt forkert og måske ulovligt, at kommunen forstyrrer klagers klagesag ved at fremsende dokumenter om sagen samt fremsætter udokumenterede holdninger og meninger på vegne af lokalbefolkningen. Efter klagers opfattelse har Aarhus Kommune herved forsøgt at påvirke klagesagen.

2.7 Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig dels bemærkninger til klagen

Fredningsnævnet har den 3. november 2017 bemærket til klagen, at indsigelserne mod afgørelsen i vidt omfang vedrører spørgsmål omkring den ekspropriation, Aarhus Kommune planlægger at foretage til gennemførelse af projektet, og således ikke er forhold, som er omfattet af fredningsnævnets kompetence. Det er i den forbindelse anført, at fredningsnævnet på trods af dette har forsøgt at få parterne til at mødes om en løsning, som begge parter kunne acceptere.

Det fremgår endvidere, at fredningsnævnet ikke er enigt i klagers betragtninger om, at den meddelte dispensation er i strid med fredningen og kan henholde sig til afgørelsen.

Fredningsnævnet har endvidere anført, at det ikke har været i fredningsnævnets interesse at tvinge ejeren af med sin ejendom, som anført i klagen, og bemærkningerne herom er så langt ude, at de ikke fortjener en kommentar.

Endelig har fredningsnævnet anført, at nævnet ikke er enigt med ejeren i, at de beskrevne forhold omkring det kommunalt udpegede nævnsmedlem

bevirker, at hun har været inhabil ved fredningsnævnets behandling af sagen.

2.8 Andre bemærkninger til klagen
Aarhus Kommune har i bemærkninger af den 6. november 2018 anført, at der i lokalområdet er et stort ønske om, at der etableres en sikker krydsning af Grenåbanen med tilhørende stiforbindelse langs Violskrænten for skolebørn og øvrige beboere i de store boligområder øst for Grenåbanen.

2.9 Miljø- og Fødevareklagenævnets besigtigelse
Miljø- og Fødevareklagenævnet har den 22. juni 2020 foretaget besigtigelse af matr.nr. 4b Skødstrup By, Skødstrup.

Fra Miljø- og Fødevareklagenævnet mødte seks af nævnets syv medlemmer. Klager var repræsenteret af to familiemedlemmer. Ansøger, Aarhus Kommune, deltog med fire personer, to repræsentanter fra kommunens teknik- og miljøafdeling samt to rådgivere.

Under Miljø- og Fødevareklagenævnets besigtigelse blev det ansøgte projekt gennemgået af repræsentanter fra Aarhus Kommune og kommunens rådgivere, ligesom placeringen af projektet blev visualiseret ved markeringspæle. Miljø- og Fødevareklagenævnet søgte endvidere på baggrund af klagen ved uddybende spørgsmål til kommunen at få afklaret, om det fremlagte ansøgningsmateriale skulle være utilstrækkeligt i forhold til det reelle projekt, som kommunen ønsker at etablere.

Alternative placeringer blev ligeledes beskrevet og drøftet. Klagers repræsentanter redegjorde for den indgivne klage med særlig vægt på fortolkningen af fredningen, som klager ligeledes har beskrevet udførligt i sin klage.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse
I sagens behandling har Miljø- og Fødevareklagenævnets medlemmer deltaget: Thomas Steensen (formand), landsdommerne Norman Cleaver og Henrik Twilhøj, og de læge medlemmer Pelle Andersen-Harild, Jørgen Elikofer og Jens Vibjerg.

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets prøvelse
Indledningsvis gør Miljø- og Fødevareklagenævnet opmærksom på, at en række af klagepunkterne vedrører forhold om ekspropriation og lokalplaner, som klagenævnet ikke har kompetence til at behandle.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i denne klagesag fundet anledning til at behandle følgende forhold:

1) Inhabilitet
2) Dispensation til det ansøgte stiprojekt

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1 samt hel eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

3.2 Fredningens formål og bestemmelser
Fredningen indeholder ikke en egentlig formålsbestemmelse. Formålet med fredningen må derfor fastlægges under hensyn til fredningsbestemmelserne og det oplyste om bagrunden for fredningssagen.

Det fremgår om fredningsnævnets baggrund for at frede, og som Overfredningsnævnet stadfæstede:

> "Af hensyn til bevarelsen af de i fredningsplansbeskrivelsen detaljeret angivne, meget vide udsigter ned over ejendommene fra den øst for dem højt beliggende Aarhus-Grenå-landevej er der i nævnet enighed om, at fredningsplanen – i overensstemmelse med kommunens anmodning og nævnet udvalgs samt Danmarks naturfredningsforenings indstilling – bør opretholdes, henholdsvis ophæves i følgende udstrækning:
>
> A. …
>
> B. …
>
> C. …
>
> D. På den del af matr.nr. 4b, der ligger syd for den under C beskrevne beplantnings-zone må der ikke opføres bygninger af nogen art eller anbringes master, boder eller andre indretninger, der kan virke skæmmende, eller foretages beplantninger, der kan ødelægge eller hæmme udsigten. På arealets sydligste del kan dog efter indhentet samtykke fra fredningsnævnet opføres toiletbygninger eller lignende indretninger."

Det ansøgte projekt ønskes placeret i den nordlige del af område D.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger
3.3.1 Inhabilitet
Klager har anført, at det kommunalt udpegede medlem af fredningsnævnet, var inhabil under sagens behandling.

> Forvaltningslovens regler om speciel inhabilitet fremgår af kapitel 2. Af § 3, stk. 1 fremgår:
>
> 1. Den, der virker inden for den offentlige forvaltning, er inhabil i forhold til en bestemt sag, hvis vedkommende selv har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller tidligere i samme sag har været repræsentant for nogen, der har en sådan interesse,

> 3. vedkommende deltager i ledelsen af eller i øvrigt har en nær tilknytning til et selskab, en forening eller en anden privat juridisk person, der har en særlig interesse i sagens udfald
>
> 5. der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnede til at vække tvivl om vedkommendes upartiskhed.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at det pågældende nævnsmedlem ikke er inhabil.

Miljø- og Fødevareklagenævnet forstår klagepunktet på den måde, at nævnsmedlemmet skulle have personlige interesser, et tilknytningsforhold med særlige interesser i sagen eller anden interesse, der skulle gøre nævnsmedlemmet upartisk i forbindelse med sagens afgørelse.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har konstateret, at der i sagen ikke foreligger oplysninger om, at nævnsmedlemmet skulle have personlige eller økonomiske interesser i sagens udfald, ligesom der ikke foreligger omstændigheder, der er egnede til at vække tvivl om medlemmets upartiskhed. Det forhold, at nævnsmedlemmet bor i Skødstrup, er medlem af et politisk parti, samt at andre medlemmer af det politiske parti bor og er aktive i Skødstrup, er ikke særlige forhold, der kan begrunde inhabilitet. Miljø- og Fødevareklagenævnet finder derfor, at der ikke er knyttet nogen interesse til nævnsmedlemmet, der er egnet til at vække tvivl om medlemmets upartiskhed, og som kunne have påvirket fredningsnævnets afgørelse.

3.3.2 Dispensation til det ansøgte stiprojekt
Miljø- og Fødevareklagenævnet har konstateret, at det skriftligt fremlagte projekt er i overensstemmelse med det projekt, som Aarhus Kommune fremlagde og gennemgik under nævnets besigtigelse.

Et flertal af Miljø- og Fødevareklagenævnets medlemmer finder, at det ansøgte stiprojekt ikke er i strid med fredningens formål. Flertallet har ved vurderingen lagt vægt på, at det ansøgte projekt ikke har nogen indvirkning på bevarelsen af den vide udsigt over ejendommene.

Mindretallet (Pelle Andersen-Harild) finder, at det ansøgte projekt er i strid med fredningens formål, idet medlemmet finder, at udsigten ikke kan bevares som forudsat i fredningen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder ikke, at det ansøgte projekt er omfattet af fredningsbestemmelsen om forbud mod opførelse af bygninger af nogen art, som anført af klager.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har vurderet, at det ansøgte projekt ikke er en bygning. Nævnet har lagt vægt på, at det ansøgte falder uden for

den almindelige betydning af en bygning, som en anvendelse til beboelse, ophold eller opbevaring.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder derimod, at projektet kan defineres som en indretning.

På baggrund af det fremlagte projekt samt oplysninger og fremvisning under besigtigelsen finder et flertal i Miljø- og Fødevareklagenævnet, at det ansøgte projekt ikke er skæmmende. Flertallet har lagt vægt på, at det ansøgte vil blive placeret forholdsvis lavt i terræn, samt at det ikke vil fremstå særlig synbart og markant i den østlige del af ejendommen set fra Grenåvej. Som følge af flertallets konkrete skøn vil projektet heller ikke være omfattet af fredningsbestemmelsen om forbud mod skæmmende indretninger.

Mindretallet (Pelle Andersen-Harild) finder, at det ansøgte projekt vil komme til at virke skæmmende når det er mørkt, idet medlemmet har lagt vægt på, at lyset fra stibelysningen vil skæmme udsigten.

Som følge af flertallets konkrete skøn, er det ansøgte projekt ikke omfattet af fredningsbestemmelserne og kræver således ikke dispensation fra fredningen.

3.4 Gebyr
Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr jf. gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 1.

3.5 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse
Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig dels afgørelse af 4. oktober 2017 om dispensation til etablering af stiprojekt med vejbelysning på matr.nr. 4b Skødstrup By, Skødstrup, Aarhus Kommune som ufornøden.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Denne afgørelse gøres tilgængelig for Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del, (j.nr. FN-MJØ-21-2017) samt for klageren via klageportalen. Afgørelsen sendes desuden til eventuelle andre parter i klagesagen.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på mfkn.naevneneshus.dk. Personoplysninger vil blive anonymiseret.

Miljø- og Fødevareklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

Thomas Steensen
Stedfortrædende formand

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 20. marts 2023

FN-MJØ-015-2023. Udsigtsfredningen i Skødstrup

Fredningsnævnet modtog den 9. februar 2023 en forespørgsel fra Aarhus Kommune om eksisterende bevoksning i udsigtsfredningen i Skødstrup på matr.nr. 4b Skødstrup By, Skødstrup.

Aarhus Kommune har nærmere anført, at der på ejendommen er sket en selvopvækst med bl.a. birk og andet ved bevoksning, som er nået op i en anseelig højde. Bevoksningen står tæt i den sydlige del af området, mens der er spredt opvækst af eg i den nordlige del. Kommunen ønsker fredningsnævnets stillingtagen til, om naturlig opvækst af vedvegetation på arealet er i strid med fredningens bestemmelser.

Arealet er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 5. september 1961 om fredning af dele af matr.nr. 4b og 4q Skødstrup By, Skødstrup. Fredningen har ikke en formålsbestemmelse, men fredningen blev gennemført for at sikre de meget vide udsigter ned over ejendommene. Aarhus Kommune har anført, at beplantningen er i et område, der er omfattet af bestemmelserne i fredningens afsnit C, hvorefter der ikke må opføres bygninger af nogen art eller anbringes master, boder eller andre indretninger, der kan virke skæmmende. Beplantning må kun ske med lave buske og enkelte træer.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at der er tale om selvopvækst og således ikke en foretaget beplantning. Der er i fredningen ikke pålagt ejendommens ejer en plejepligt, og det er derfor fredningsnævnets opfattelse, at det ikke kan pålægges ejeren at fjerne bevoksningen, uanset at den er i strid med fredningens intention.

Denne udtalelse er afgivet af fredningsnævnets formand, jf. princippet i forretningsorden for fredningsnævn § 10, stk. 5.

Martin Møller-Heuer

Denne udtalelse sendes til:

1. Bjørn Rømer Westh,
2. Katrine Skov-Hansen,
3. Kirsten Munch Larsen,
4. Ulla Munch Petersen,
5. Aarhus Kommune, sag: GEO-2023-000814,
6. Miljøstyrelsen,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Aarhus.